

Høringssvar – Nasjonal strategi for eID i offentlig sektor

Generell kommentar

Udir er enig i at tiden er inne for en ny eID-strategi og støtter i hovedsak forslaget. Det er en strategi, som peker på mange av de viktige utfordringene vi står overfor knyttet til bruk av eID i offentlig sektor. Strategien skisserer gode tiltak for å møte utfordringene. Utdanningssektoren har egen løsning for eID som bygger på samme teknologi som Digdir og HelseID. Vi ser et behov for å samordne og videreutvikle disse på en helhetlig måte. Vi ser frem til at foreslåtte tiltakene blir ytterligere konkretisert og ønsker å bli involvert i videre oppfølgingsarbeid.

Vi har valgt å imøtekomme oppfordringen om å gi innspill iht. strukturen i dokumentet, og har noen kommentarer til de ulike målene og tiltakene i strategien.

Mål 3.1: Alle relevante brukergrupper skal enkelt kunne skaffe seg en eID på det sikkerhetsnivået de har behov for

Brukere bør få tilgang til digitale tjenester på det laveste nødvendige sikkerhetsnivå. Det bør derfor ikke være mulig å standardisere alle tjenester på nivå høyt. Det bør være et krav til offentlige tjenesteytere å støtte både nivå betydelig og nivå høyt for tjenester hvor nivå betydelig er tilstrekkelig.

Tiltak 3.1.1

Et eventuelt arbeid med videreutvikling av MinID for å gjøre løsningen mer robust og brukervennlig, bør ses i sammenheng med mål 5, Samordning av eID-utviklingen mellom sektorene og forvaltningsnivåene.

Tiltak 3.1.3 og 3.1.4

Hovedandelen av de som skaffer seg MinID i dag, har en Feide-bruker fra tidligere. Vi ser en mulighet for å samordne autentiseringsløsningene MinID og Feide for barn over en viss alder. Det er mulig både å la elevene gå over til å benytte MinID eller gjøre Feide til en nasjonal ID-løsning, der ID-en blir personsentrisk og ikke institusjonssentrisk slik Feide er i dag. Samt at institusjonstilknytningen blir liggende i Feide. I en slik overgang vil det være naturlig å gi barna opplæring i sentrale tema som hva det vil si å ha en eID, hvilket risikobilde som er knyttet til det og betydningen av å ikke låne eID-en sin til andre. Skolen har en sentral rolle i opplæring av barn og unge i bruk av digitale løsninger og god digital dømmekraft, inklusive informasjonssikkerhet.

I forbindelse med en overgang fra dagens Feide-nivå til en nasjonal eID på nivå betydelig og/eller høyt kan registreringen til det høyere nivået gjøres til en integrert del av utdanningsløpet, eventuelt i et samarbeid mellom skole og politi.

Mange offentlige virksomheter bruker i dag tjenester på nett som tar i bruk Feide til autentisering. En del av disse virksomhetene tror at løsningene er sikkerhetsklarert av Feide, og gjennomfører derfor ikke egne risiko- og sårbarhetsanalyser og personvernkonsekvensanalyser av tjenestene. Feide og de fleste andre eID-løsninger gjør

ingen slike vurderinger. Informasjon om dette bør være en del av opplæringstilbudet, som foreslår i strategiens tiltak 3.1.4.

Tiltak 3.1.5

Internt i utdanningssektoren benytter vi Feide for sikker kommunikasjon. Feide er en etablert løsning med stor utbredelse og hyppig bruk, som gir stor nytte blant barn og unge og lærere i skolen. En eventuell innføring av tilsvarende løsninger i andre sektorer for barn og unge bør ses i sammenheng med Feide, fordi denne løsningen allerede er godt kjent i brukergruppen og benyttes ofte. En viktig suksessfaktor for eID-løsninger er hyppig bruk, som gjør at brukerne vet godt hvordan løsningen fungerer, alltid har løsningen tilgjengelig og ikke glemmer passordet. Vi mener Feide bør vurderes som en nasjonal løsning for å løse utfordringer også utenfor vår sektor for denne brukergruppen.

Tiltak 3.1.6

Det er et stort tverrsektorielt behov for samtykkeløsninger. Det er en funksjon som er svært lik en løsning for fullmakt. Vi ser behovet for den type funksjonalitet også i vår sektor og vurderer å lage fellesløsninger for sektoren på området. Det bør avklares om en slik løsning bør utvikles tverrsektorielt og hvor fort det kan prioriteres.

Mål 3.2: Løsning for innlogging og bruk av offentlige digitale tjenester skal være sikker, kostnadseffektiv og helhetlig.

Tiltak 3.2.1

Udir har per dato ikke det samme behovet for unike identiteter i form av sjekk mot biometri som enkelte andre sektorer har. Fremtidige rettigheter for barn og unge i skolesektoren kan gi et slikt behov, men per dato trenger vi det ikke. I den grad dette blir innført er det svært viktig å beskytte barn og unges biometriske data under svært strenge forhold og avklare og løse opp i dagens juridiske begrensninger.

Barnehager, skoler og helsetjenester for barn og unge har derimot enkelte utfordringer knyttet til endring av barns identitetsnummer. I overgangen fra DUF-nummer til D-nummer til F-nummer opplever virksomhetene feil i systemer og utfordringer med å koble tidligere data til nye data. I arbeidet med unike identiteter ønskes et ID-nummer som når bredere ut enn dagens d-nummer og f-nummer. Et nummer som gjelder alle med et forhold til Norge om de er ferierende, forretningspartnere, asylsøkere eller lignende. Et felles nummer for formålet er bedre enn ulike hjelpenummer i ulike sektorer, som ikke gir nødvendig kontinuitet gjennom hele livsløpet og på tvers av sektorer.

I utdanningssektoren ser vi et økende behov for å beskytte personinformasjon ved å la dem logge seg på med anonyme ID-er eller sesjons ID-er. Data fra bruk av slike sesjoner kan sentralt kobles til reelle identiteter i systemer med behov for dette. Bruk av slike eID-er kan øke personvernet, ved at personinformasjon ikke blir liggende ute hos mange tjenesteytere. Samtidig som vi har behov for unike ID-er er det viktig å beskytte identiteten og personvernet der det er mulig.

Tiltak 3.2.2

Udir støtter tiltaket om id-matching, slik at foresatte med eID-er fra andre land raskt får tilgang til administrative system i barnehage og skole. Dette gjelder alle land, ikke nødvendigvis bare EØS-land.

Tiltak 3.2.3

I den grad det skal utvikles registreringsløsninger som inkluderer skoler i en form for ID-kontroll, er det viktig å ha tilgang til en felles infrastruktur. Om det skal etableres registreringssteder i

skolesektoren og eventuelt hvor mange vil måtte avhenge av utstyrs og kompetansebehov. Her kan det være aktuelt med et tverrsektorielt samarbeid, f.eks. med politiet og UDI.

Tiltak 3.2.5

Udir mener at dette tiltaket bør ses i sammenheng med sektorspesifikke løsninger. Vi har per dato ikke behov for et nivå mellom betydelig og høyt.

Tiltak 3.3.1

Tjenesteytere i vår sektor styrer selv tilgangen til egne tjenester. Mange har avanserte tilgangssystemer (IAM-løsninger), som styrer tilgang til store sett av interne løsninger, og som baserer seg på informasjon fra blant annet HR-systemene. Gjennom Feide distribuerer vi deler av informasjonen fra deres tilgangskontrollsystem gjennom den sentrale infrastrukturen, slik at andre tjenester kan utnytte den ved autentisering og tilgangskontroll. Vi støtter et arbeid med felles praksis på området.

Tiltak 3.3.2

Udir støtter at det benyttes samme eID i privat- og jobb-sammenheng og at det skilles mellom bruk gjennom ulike rollebegreper. Feide har innført ulike roller i dag, som gjør det mulig å benytte eID-en i ulike arbeidssituasjoner med ulike roller. Her er det viktig å samordne arbeidet i Digdir med arbeidet med HelseID og Feide.

Mange offentlige ansatte har et mobilabonnement gjennom jobben. Vår sektor har store brukergrupper som ikke har det. I hvilken grad de tekniske eID-løsninger baserer seg på bruk av privat mobiltelefon er en av de avgjørende årsakene til motviljen mot bruk av personlige eID-løsninger i jobbsammenheng. Her er det derfor viktig å påvirke de private aktørenes valg av teknologiske løsninger, slik at denne knytningen får minst mulig følger for de ansatte.

Tiltak 3.3.3

Udir støtter utvikling og forvaltning av felles veiledere. Arbeidet må gjøres i et samarbeid med de ulike sektorene.

Tiltak 3.4.1

Utdanningssektoren utnytter de nasjonale eID-løsningene og støtter betydningen av kapasitet og kompetanse hos fagdirektorat og tilsynsmyndighet for å følge opp den teknologiske utviklingen.

Tiltak 3.5.1

De nasjonale løsningene og sektorløsningene baserer seg i dag på mye av den samme teknologien og de henter inspirasjon fra hverandre. Her er det et stort potensial for å se på synergieffekter mellom de ulike løsningene. Vi ønsker på bakgrunn av vår rolle knyttet til Feide, en tett dialog rundt dette. Det er klare muligheter for å utnytte teknologien mer koordinert og unngå parallelle løsninger. Det er derimot utfordringer knyttet til prioritering, hastighet og ønsker som bidrar til disse parallelle løpene. Det må derfor etableres gode styringssystemer for fellesløsningene, som tar hensyn til alle sektors behov. Viser ellers til vårt svar tilknyttet tiltak 3.1.3 og 3.1.4.

Tiltak 3.5.2

Udir overvåker i dag sektorens behov på eID-området og styrer utviklingen av Feide for barnehage- og grunnskolesektoren sammen med SIKT. Udir sikrer at tiltakene vi gjør innen eID henger godt sammen med resten av statens virkemiddelapparat i barnehage og grunnopplæringen. Løsningen fungerer i dag godt for formålet, men vi ser et stort potensial for videreutvikling av løsningen og har flere pågående utviklingsløp.

Vi ser et stort potensial for å i større grad samkjøre dagens sektorløsning med nasjonale løsninger. En del av den funksjonaliteten vi utvikler kan med fordel løses sektorovergripende. Selv om deler av dagens løsning kan løses nasjonalt i regi av Digdir eller SIKT, vil det fortsatt være behov for å videreføre sentrale deler av dagens infrastruktur, som er spesifikk for vår sektor. Det gjelder blant annet rolle og gruppetilknytning og annen sektorspesifikk funksjonalitet. Feide har utviklet gode løsninger som kunne vært utnyttet utover vår sektor. På samme måte som Skatteregisteret har blitt et nasjonalt folkeregister bør det vurderes om Feideløsningen bør bli en nasjonal løsning for barn og unge, og dekke behov også for andre sektorer med tilsvarende behov for funksjonalitet og med samme brukergruppe. En utvidelse må derimot ikke gå på bekostning av tjenestekvalitet og videreutvikling av tjenesten for å understøtte kunnskapssektorens behov.

Tiltak 3.5.3

Udir ser en fordel av økt bruk av ID-porten i kommunene og generell bruk av nasjonale felleskomponenter, da vi gjenbraker disse i vår sektor. En del skoleadministrative system åpner blant annet for pålogging via ID-porten for foresatte. Vi støtter derfor tiltaket. Vi har jobbet og jobber videre med tilsvarende bredding av Feide i vår sektor, og ser at nytten av tiltak er stor.

Tilsvarende tiltak vil også gjelde utbredelse av tilstøtende løsninger som for eksempel samtykkehåndtering, sikkerhetsvurderinger, etc.

Tiltak 3.5.4

Udir støtter at frivillig sektor får tilsvarende tilgang som offentlige virksomheter. Enkeltskoler samarbeider med frivillige organisasjoner i mange sammenhenger og bruk av felles digitale løsninger kan bli nyttig i slike samarbeid. Det gjelder både eID-løsninger og samtykke-løsninger.

Kapittel 4: Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er avgjørende i vurdering av økonomiske og administrative effekter å se på fordelingsutfordringer, særlig i forbindelse med videreutvikling og gjenbruk av ulike sektorløsninger.

Vennlig hilsen

Anne Magdalena Solbu Kleiven
divisjonsdirektør

Kristian Bergem
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent